

SOTSIAALMINISTEERIUM

Lastega perede toetamine ja ennetustegevus praegu ning tulevikus

Gerli Lehe

Laste ja perede osakonna nõunik

Olulised tegevussuunad

Erivajadusega lastele tugisüsteemi loomine, mis võimaldaks abivajaduse kiirelt tuvastada, lihtsustaks vajadustele vastava abi saamist ning tagaks vajalikud tugimeetmed.

Lastekaitsekorralduse uuendamine, et tagada abivajavatele lastele tõhus ja eesmärgipärane abi valdkondadeüleises koostöös.

Toetatakse peredele suunatud teenuste arendamist ja loomist kohalikul tasandil sh noortele ja lapsevanematele suunatud paari- ja peresuhteid ning vanemaharidust toetavaid programme ning suurendada nende üle-eestilist kättesaadavust.

Erivajadusega laste tugisüsteemide reform

2021-2027 erivajadusega laste tugisüsteemi korrastamise läbivad põhimõtted:

- lapse- ja perekesksus – pakutav abi peab lähtuma lapse ja pere terviklikest vajadustest ja olema kättesaadav võimalikult kodu lähedal.
- ennetus ja õigeaegsus – iga lapse abivajadus peab olema märgatud võimalikult vara ning loodud lahendused, mis tagavad õigeaegse abi ja ennetavad probleemide süvenemist.
- tõenduspõhisus – abi, mida lapsele ja perele pakutakse, peab olema tõenduspõhine ja tulemuslik.
- kulutõhusus – õigeaegselt pakutud tõenduspõhine abi aitab ära hoida pikaajalisi kulusid ning olemasolevaid ressursse laste ja perede hüvanguks tõhusamalt kasutada.

Lastekaitse reform

➤ Lapse abivajaduse märkamine

Töötada välja valdkondadeülene laste heaolu korraldus, mille keskmes on abivajav laps ja tema perekond.

➤ Juhtumikorraldus

Lua lastekaitsetöötajatele vajalike juhendite ja hindamisvahenditega tõenduspõhine tööriistapakett. Lua terviklik ja süsteemne IT-lahendus, mis võimaldab valdkondadeülest andmevahetust ning toetab lastekaitsetöötajate ja võrgustikuliikmete juhtumikorraldust.

➤ KOV ja SKA

Täpsustada Sotsiaalkindlustusameti kui riikliku lastekaitset korraldava asutuse ja järelevalveasutuse pädevust ja ülesandeid.

➤ Järelevalve ja kvaliteet

Lua laste heaolu valdkonnas terviklik kvaliteedisüsteem ning suurendada riigi tasandi järelevalve võimekust.

Pereteenuste ja ennetustegevuse toetamine

- **2022-2024 on töös Euroopa Struktuurifondi rahastatud projekt „Peresõbralik ja Lasterikas Eesti“**
- ✓ toetatakse **Perepesade laienemist** Eestimaa erinevatesse piirkondadesse ja pereteenuste loomist ning arendamist (partner Lapse Heaolu Arengukeskus);
- ✓ Gordoni perekooli koolitajate hulga suurendamine ning **perekonnapsühholoogia mooduli piloteerimine** (partner Perekoolitusühing Sina ja Mina);
- ✓ piloteeritakse **tasakaalukama vanemluse grupitöö mudel**, et toetada traumeeritud vanemaid ja hoida ära vanema lapseest tuleneva traumatisatsiooni kahjulike mõjude ülekandumist järgmistele põlvkondadele (partner MTÜ Laste ja Noorte Kriisiprogramm);
- ✓ **laste kasvatamise ja lastega perede väärtustamise ning võimestamisega seotud tegevused** sh vanemlust ja peresuhteid toetavad tegevused (partner Eesti Lasterikaste Perede Liit).

Pereteenuste ja ennetustegevuse toetamine

- 2021-2023.a on töös Norra toetusmehhanismist rahastatud **vastsündinute koduvisiitide arendamise projekt** (partner Lapse Heaolu Arengukeskus).
- **Vanemlusprogramm „Imelised aastad“** on 4-kuuline programm vanematele, kes vajavad tuge ja soovivad õppida, kuidas laste kasvatamisega paremini toime tulla. IA koolitusi on korraldanud 69 kohalikku omavalitsust ja 3 laste vaimse tervise keskust, programmi on edukalt läbinud **4 550 lapsevanemat** (TAI).
- Veebikeskkond **Tarkvanem.ee** (TAI).
- **VEPA Käitumisoskuste Mäng**, oodatavaks tulemuseks on, et lapsed omandavad eakohaseid koostöö, suhtlemise, emotsioonidega toimetuleku ja eneseregulatsiooni oskuseid, mis ennetab vaimse tervise probleeme. VEPA-s on tänaseks osalenud ligi **11200 õpilast** ja **600 õpetajat** 160 koolist üle Eesti (TAI).

Ennetustegevustest laste ja perede valdkonnas

- 2022. aasta teisel poolaastal laiendab Sotsiaalkindlustusamet lastemaja tegevust Lääne-Eestisse.
- **Dialektiline käitumisteraapia** on programm, mida kasutatakse mitmesuguste **vaimse tervise häirete raviks**. Vähendab ravi katkestamist, depressiooni ja narkootikumide tarvitamist, suurendades samal ajal sotsiaalsel toimimist.
- 2022. aastal **uuendatakse ohvriabi seadust**, mis laiendab abi, sh psühholoogilise abi saamise võimalusi perevägivalda kogenud ohvritele, sh lastele.
- SOM toetab 2022. a Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutuse **vägivallaennetuse koolitusprojekti**, eesmärgiga luua lastele turvaline ja vägivallavaba treeningkeskkond, ennetamaks laste ja noorte väärkohtlemist spordis.
- Oleme erilist tähelepanu pööranud ennetustegevustele - veebinõustamised (Peaasi, Lasteabi telefon 116111), koolitused (Peaasi, vaikuseminutid, IA, VEPA, KIVA).

Lastega perede toetamine ja ennetustegevus 2023-2027

- teabe- ja õppematerjalide paketi väljatöötamine lapseootel olevatele vanematele;
- 0-2 aastaste laste vanematele vanemlike oskuste arendamise programmi väljatöötamine;
- tõenduspõhiste vanemlusprogrammide arendamine seni vähem kaetud sihtgruppidele
- lühisekkumiste, paari- ja peresuhteid toetavate programmide arendamine ja pakkumine;

toetusmeede - peredele suunatud teenuste arendamine ja loomine

- ✓ toetada kogukondlike ennetus- ja peretöökeskuste loomist kohalikul tasandil, arvestades pere vajadust täiendava toe järele lapse sünni eelsel ja järgsel ajal;
- ✓ arendada noortele ja lapsevanematele suunatud paari- ja peresuhteid ning vanemaharidust toetavaid programme ning suurendada nende üle-eestilist kättesaadavust.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Täna kuulamast!

